

Mistä aloittaa vastuullisuus pk-yrityksessä?

17.4.2024

Hanna Kämäräinen
Sustainability Consultant

Avainlukumme

Greenstepin perustamisesta lähtien olemme kasvaneet eksponentiaalisesti ja laajentuneet toimimaan kansainvälisesti Pohjoismaissa ja Virossa.

2000+

asiakasta

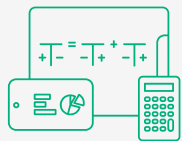
60+ M€

liikevaihto

700+

työntekijää

Asiantuntijatiimien laaja osaaminen käytössänne

Kirjanpito
& Palkanlaskenta

CFO
-palvelut

Rahoitus &
Yritysjärjestelyt

Laki-
ja veropalvelut

Analytiikka
& BI

HR
-palvelut

L&D
-palvelut

Vastuullisuus
-palvelut

Järjestelmät
& Ratkaisut

Automaatio &
Prosessilouhinta

Kumppanisi kestävänn liiketoiminnan kehittämisesssä

- ✓ Teemme vastuullisuudesta mitattavaa, johdettavaa ja tavoitteellista.
- ✓ Tiimimme koostuu 15 kokeneesta vastuullisuusasiantuntijasta eri toimialoilta.
- ✓ Laaja toimialakokemus, esim. rahoitus-, energia-, tapahtuma-, IT-, media-, logistiikka ja rakentamisala, kaivostoiminta, luonnonvarat, metsätalous, asiantuntijapalvelut, kulutustavarat, tuotanto, terveydenhuolto ja jätehuolto.

Agenda

- Vastuullisuus lyhyesti
- Miten aloittaa vastuullisuustyö?
- Vastuullisuusraportin sisältö ja koostaminen
 - Raportoinnin tavat
 - Raportin sisältö (GRI-standardi)
- Kuinka viestiä vastuullisuudesta?
- Q&A

Vastuullisuus (=ESG) lyhyesti

Mitä on ESG?

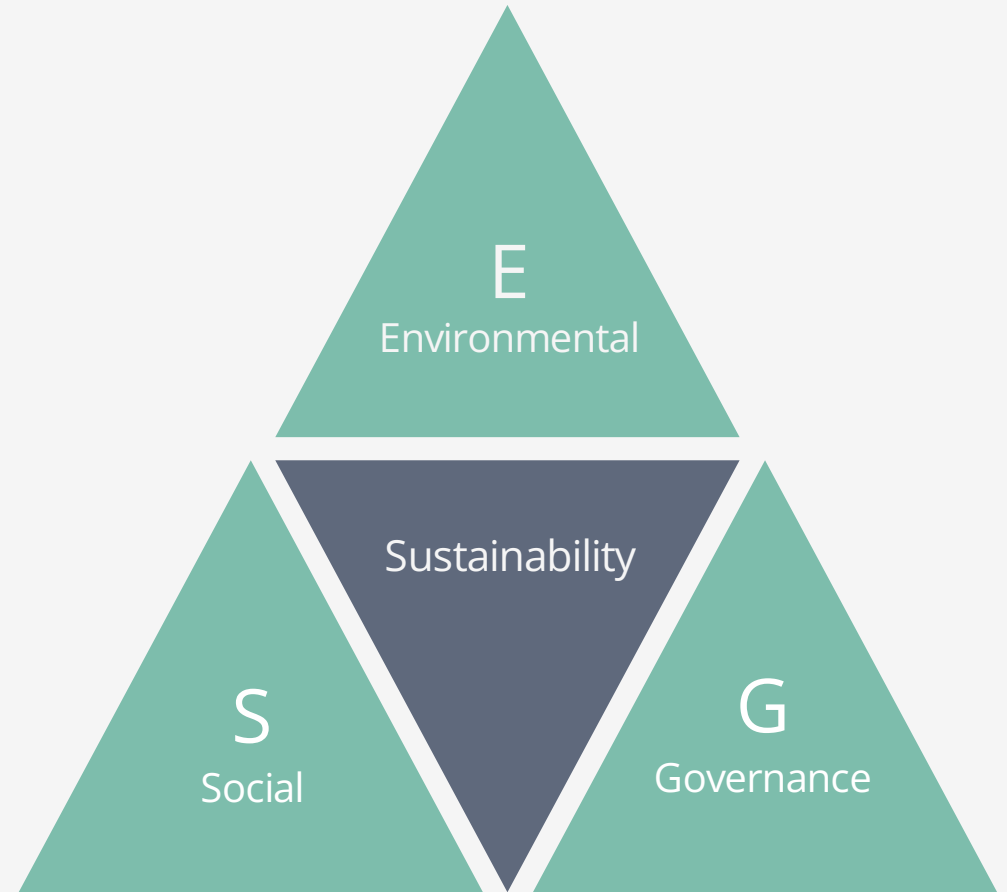
Vastuullisuus rakentuu kolmelle osa-alueelle:

E - Ympäristön kestävyys

S - Sosiaalinen kestävyys

G - Hallinto

Termi ESG sai alkunsa vastuullisesta sijoittamisesta.

ESG-tekijät = vastuullisuustekijät

E

Ilmastonmuutos
Energiankulutus
Päästöt (ilma, vesi, maa)
Kiertotalous
Jätteiden hallinta
Biodiversiteetti
Luonnonvarojen käyttö

S

Ihmisoikeudet
Monimuotoisuus,
yhdenvertaisuus, inkluusio
(DEI)
Työterveys ja -turvallisuus
Työntekijöiden oikeudet
Lasten oikeudet
Tietosuoja

G

Code of Conduct
Tietoturva
Palkitsemispolitiikat
Korruption ja lahjonnan
ehkäisy
Verojalanjälki
Raportointi

ESG

- ESG tarkoittaa ympäristöä, sosiaalisia tekijöitä ja hallintoa.
- Se on kehys yrityksen vastuullisuuden suorituskyvyn arvioimiseksi.
- Sijoittajat käyttävät ESG:tä arvioidakseen yrityksen pitkän aikavälin taloudellisia näkymiä.
- ESG auttaa tunnistamaan mahdollisia riskejä ja mahdollisuuksia.
- ESG on osa laajempaa yritysten kestävän kehityksen käsitettä, joka kattaa yrityksen kokonaisvaltaisen lähestymistavan kestävyteen.

ESG on sijoittajien käyttämä kriteeristö yrityksen kestävyden ja eettisen suorituskyvyn arvioimiseksi.

Yritysten kestävä kehitys on laajempi käsite, joka viittaa yrityksen strategioihin, jotka integroivat kestävät käytännöt kaikkiin yrityksen toimintoihin ja luovat pitkäaikaista arvoa sen sidosryhmille.

Mistä aloittaa vastuullisuusyö?

Vastuullisuus vaikuttaa yhtiön menestykseen

Miksi sosiaalinen ja ympäristövastuu vaikuttavat yhtiön arvoon?

- Sijoittajan odotukset ja rahoituksen saannin mahdollisuudet
- Henkilöstön halukkuus sitoutua yhtiön arvoihin ja tekoihin
- Asiakkaat eli liiketoimintamahdollisuudet muuttuvassa maailmassa

Kaikkea, mikä on laillista, ei pidetä hyväksyttävänä

Megatrendit, mm.

- ilmastonmuutos, kulutuskysynnän muutos
- talouden vakaus, energiamarkkina, globalisaatio / lokalisaatio
- digitalisaatio, kaupungistuminen, ikääntyminen

Suuriin yrityksiin kohdistuvat vaatimukset valuvat arvoketjuun

- Valmistavan teollisuuden yritykset ovat osana muiden yritysten arvoketjuja
- EU:n lainsäädännön myötä suurten yritysten tulee tarkastella koko arvoketjunsä vastuullisuutta – materiaalien alkulähteille asti
- Valmistavan teollisuuden yrityksiin tulee kohdistumaan yhä enemmän vaatimuksia ja kysymyksiä heidän vastuullisuustyöhönsä liittyen suurilta asiakkailta
- Konkreettisia lukuja: yrityksen ja tuotteiden hiilijalanjälki, raaka-aineiden alkuperämaat
- Yrityksen arvot ja toimintaperiaatteet: kyky sanoittaa vastuullisuuden nykytila
- Vastuullisuustietojen riittävästä raportoinnista tulee merkittävä kriteeri kumppaneiden valinnassa

Peräti 56 % suomalaisista suuryrityksistä on jo vaihtanut toimittajiaan vastuullisuusvelvoitteiden takia OP:n Suuryritystutkimuksen 2024¹⁾ mukaan.

Näiltä toimittajilta ei todennäköisesti ole saatu luotettavaa dataa tai niiden vastuullisuustekeminen on liian heikolla tasolla ja tämä muodostaa liiketoimintariskin suuryrityksille.

1) [Suuryritystutkimus 2024](#) | [OP Ryhmä](#) | [OP](#)

Prioriteettien määrittäminen

Määritä, mikä on tärkeää:

- Tunne yritystoiminnan vastuullisuusriskisi ja -mahdollisuutesi
- Tarkkaile asiakkaita ja kilpailijoita
- Kysy sidosryhmiltä
- Tutustu kestävän kehityksen tavoitteisiin ja valitse sopivat
- Tee olennaisuusanalyysi

Ota selvää, mitä muut tekevät:

- Tutki vapaaehtoisia raportointijärjestelmiä, kuten SASB, GRI
- Tutki tulevaisuuden pakollista raportointisisältöä: CSRD, ESRS, (SFDR)
- Vertaa, miten suuret yritykset ovat raportoineet aikaisemmin

Kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t)

- ✓ SDG:t ovat 17 maailmanlaajuista tavoitetta, jotka YK hyväksyi vuonna 2015 saavuttaakseen kestävän tulevaisuuden kaikille.
- ✓ SDG:t käsittelevät köyhyyttä, kunnollista työtä, talouskasvua sekä vastuullista kulutusta ja tuotantoa.
- ✓ Yrityksillä on ratkaiseva rooli SDG-tavoitteiden saavuttamisessa, koska yritykset ovat vastuussa merkittävästä osasta maailmanlaajuista taloudellista toimintaa ja vaikutuksia.
- ✓ Yritykset voivat tukea SDG-tavoitteita:
 - Asettamalla tavoitteita, hyödyntämällä kestävyiden liiketoimintamalleja, osallistamalla sidosryhmiä, investoimalla kestäviin teknologioihin ja käytäntöihin sekä tekemällä yhteistyötä muiden kanssa.

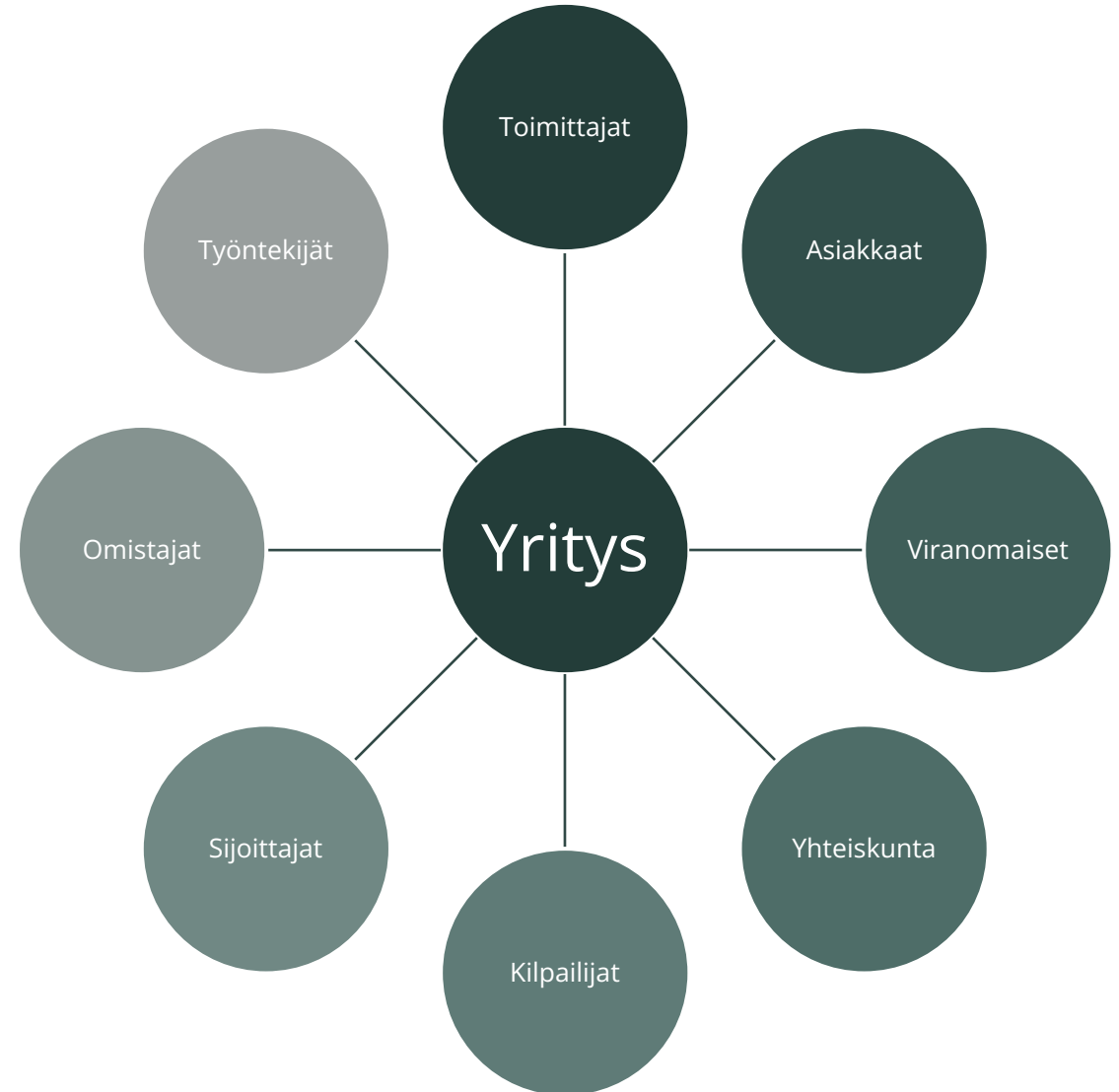

YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG:t)

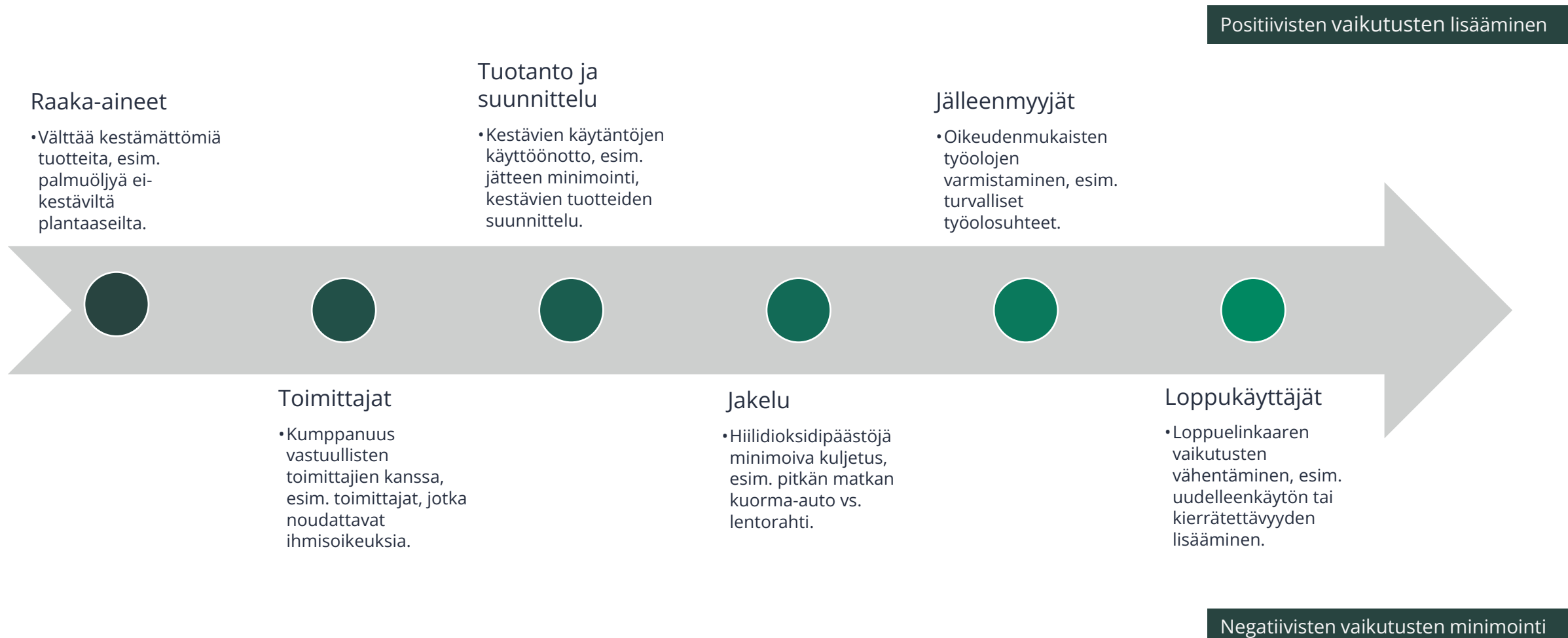

Tärkeimmät sidosryhmät

- Sidosryhmät ovat henkilöitä tai ryhmiä, joihin yrityksen toimet vaikuttavat tai joiden toimet vaikuttavat yritykseen
- Ne voivat olla sisäisiä tai ulkoisia, mukaan lukien asiakkaat, työntekijät, toimittajat
- Tärkeimmillä sidosryhmillä on suuri kiinnostus ja vaikutusvalta yrityksen toimintaan
- Priorisoi sidosryhmät niiden vaikutuksen perusteella
- Tutustu tärkeimpiin sidosryhmiin suhteiden rakentamiseksi ja heidän tarpeidensa sekä huolenaiheidensa ymmärtämiseksi
- Tärkeiden sidosryhmien tarpeet ja huolenaiheet auttavat ymmärtämään yrityksen toiminnalle tärkeitä vastuullisuusaiheita

Kartoitetaan arvoketjun vaikutukset

Vastuullisuustyön kehittäminen

10 min
Tauko

Vastuullisuusraportin sisältö ja koostaminen

Tavat raportoida vastuullisuudesta

Aloitteleva

Yritykseen ei kohdistu vielä ulkopuolista painetta raportoinnista eikä vastuullisuustyötä ole vielä sanoitettu.

- Vapaamuotoinen raportti
- Raportti voi olla erillinen pdf-tiedosto tai esimerkiksi oma osio verkkosivuilla
- Kuvaus yrityksen toiminnasta ja vastuullisuustyön nykytilasta
- Mihin asioihin yritys keskittyy ESG-asioihin liittyen?
- Millaisia onnistumisia yrityksellä on?
- Mitä pitäisi vielä kehittää? Kuinka tämä mahdollistetaan?

Keskitaso

Vastuullisuustyö on jo aloitettu ja osittain sanoitettu. On tunnistettu tarve määrämuotoiselle raportoinnille.

- Raportointi vapaaehtoisen viitekehyksen mukaisesti
- Tyypillisin Suomessa käytetty viitekehys on GRI (Global Reporting Initiative)
- Sisältää pakollisia raportoitavia tietoja liiketoiminnasta
- Mahdollista raportoida viitekehykseen viitaten tai tarkasti sitä noudattaen
- Raportoitavat asiat määritellään yrityksen vastuullisuuden olennaisuusanalyysin pohjalta
- Toimialakohtaisia standardeja

Edistynyt

Suuri yritys, jonka on pakollista raportoida CSRD:n mukaisesti. Mikäli vaatimukset eivät täyty, on tiedossa sanktioita.

- Määrämuotoinen raportti
- Pakko raportoida vuosittain
- Sisältää pakollisia raportoitavia tietoja
- Raportoitavat asiat määritellään kahdensuuntaisen olennaisuusanalyysin pohjalta
- Toimialakohtaiset standardit tulossa 2026
- Raportti varmennettava kolmannella osapuolella

GRI-raportoinnin tavoite

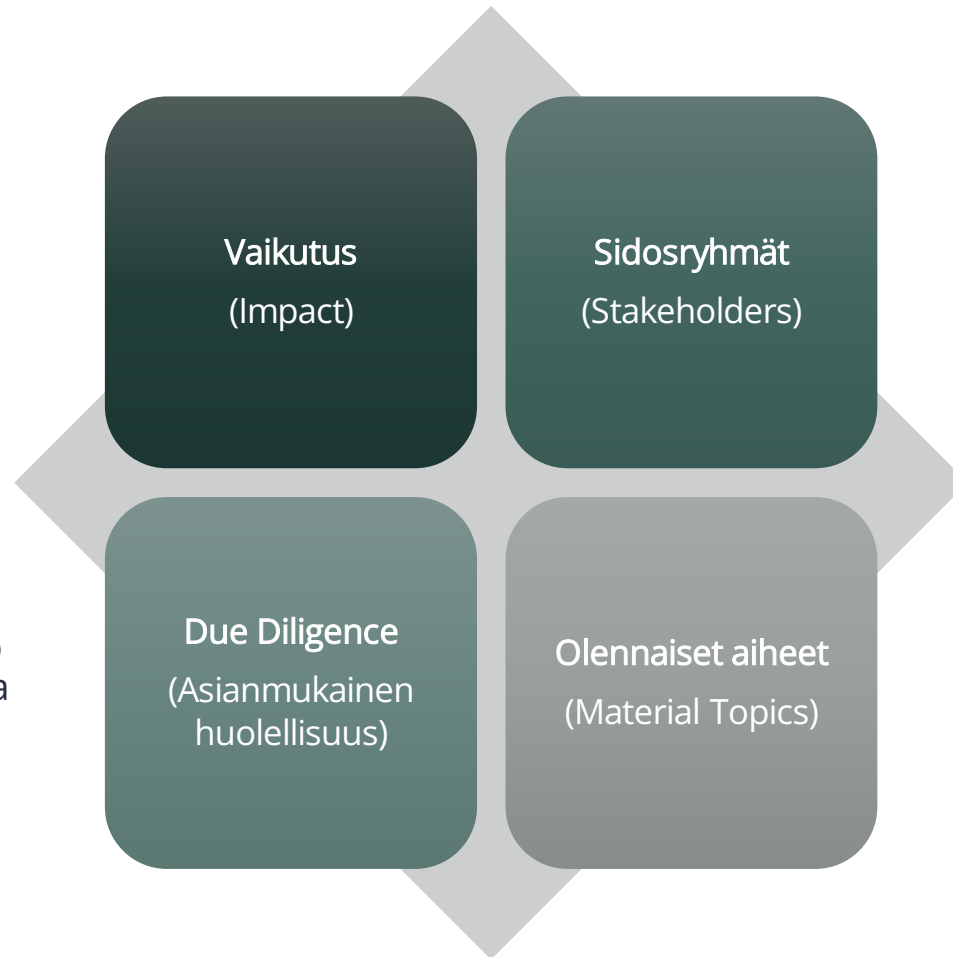
- ✓ Organisaation tulee raportoida sen merkittävimmät vaikutukset (impacts)
- ✓ Vaikutusten tunnistamisessa otetaan huomioon sekä organisaation suoraan aikaansaamat tai liikesuhteiden kautta aiheutuvat vaikutukset (arvoketju), käytännössä kolmenlaisia vaikutuksia:
 - 1) Vaikutukset, jota yritys aiheuttaa
 - 2) Vaikutukset, joita yritys edesauttaa
 - 3) Vaikutukset, joihin yritys on sidoksissa

Tarkoituksena on raportoida organisaatioiden kaikkein merkittävimpiä vaikutuksia talouteen, ympäristöön ja ihmisiin (sisältäen vaikutukset ihmisoikeuksien toteutumiseen)

Avainkäsitteitä

- 1) Vaikutus (Impact)
 - Todelliset tai potentiaaliset
 - Negatiiviset tai positiiviset
 - Lyhyen tai pitkän aikavälin
 - Peruttavat tai peruuttamattomat

- 2) Huolellisuusvelvoite (Due Diligence)
 - Prosessi, miten organisaatio tunnistaa, estää, vähentää ja korjaa sen todelliset ja potentiaaliset negatiiviset vaikutukset talouteen, ympäristöön ja ihmisiin

- 3) Sidosryhmät (Stakeholders)
 - Yksilöt tai ryhmät, joihin yrityksen toiminta vaikuttaa tai voi vaikuttaa
- 4) Olennaiset aiheet (Material Topic)
 - Merkittävimmät vaikutukset ryhmiteltynä
 - Edellyttää yhteistyötä sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa

Raportointiprosessi

1) Raportoinnin perusta

- GRI:n avainkäsitteiden ymmärtäminen
- Raportointiperiaatteet

2) Olennaisuus-analyysi

- Organisaation kontekstin ymmärtäminen
- Vaikutusten tunnistaminen
- Vaikutusten arviointi
- Vaikutusten priorisointi

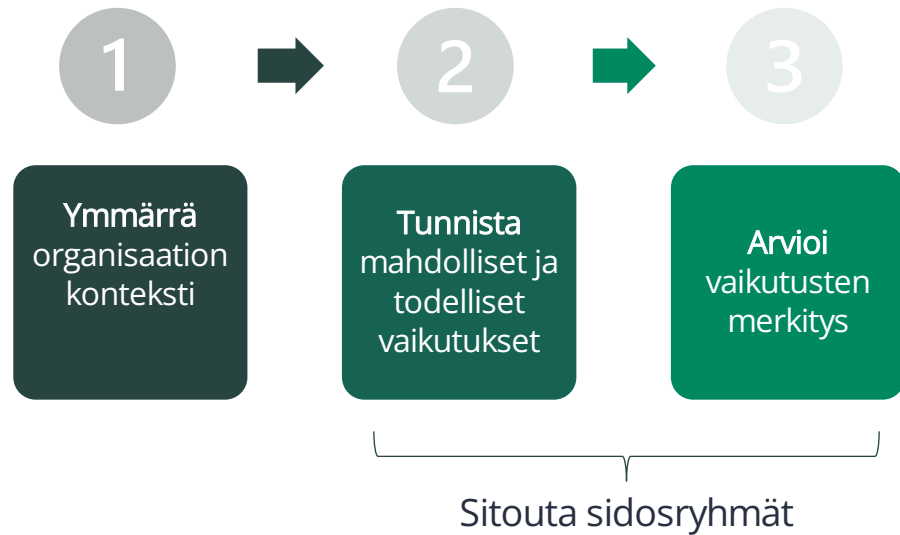

3) Raportointi

- Raportoidaan olennaiset aiheet kolmesta standardiluokasta
- GRI-sisältöindeksi
- Lausunto raportointitavasta (Statement of use)

Raportoitavien aiheiden määrittely

Tunnista ja arvioi vaikutuksia vuosittain **jatkuvana prosessina**

Määritä, mitä raportoidaan, **olennaiset aiheet**

Kaksi tapaa raportoida

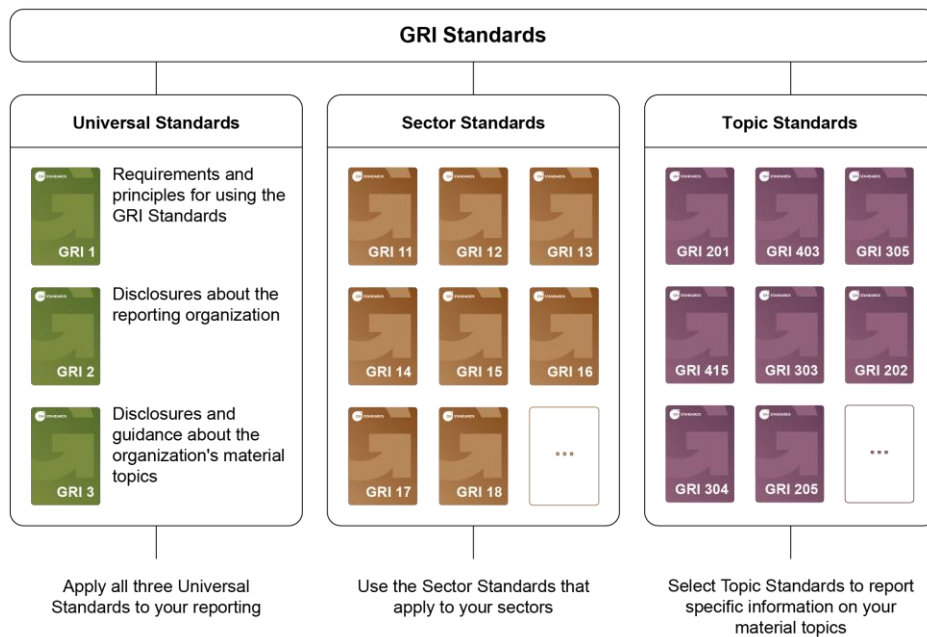
IN ACCORDANCE

- Yhdeksän vaatimusta raportoinnille
- Lista raportointistandardien vähimmäismäärästä
- Ensisijainen, suositeltava tapa
- Vaativa tapa

WITH REFERENCE

- Kolme vaatimusta raportoinnille
- Raportoidaan vain osittain GRI-standardien mukaan: raportoidaan mitä pystytään
- Suositeltavaa siirtyä ajan myötä in accordance -tapaan

GRI-standardien rakenne

Kolme eri standardiluokkaa:

1. Universal Standards (GRI 1-3)

- Kaikille pakolliset standardit
- Uusittu 2021

2. Sector Standards (GRI 11-50)

- Toimialakohtaiset standardit, valitaan olennaiset
- Tulee olemaan yhteensä 40 kpl
- Tällä hetkellä valmiina 4 kpl (Oil&Gas, Coal, Agriculture, Aquaculture and Fishing, Mining (GRI 11-14))

3. Topic Standards

- Aihekohtaiset standardit, valitaan olennaiset

GRI 1: Foundation 2021

Consists Of:

Introduction

1. Purpose and system of GRI Standards
2. Key concepts
3. Reporting in accordance with the GRI Standards
4. Reporting principles
5. Additional recommendations for reporting

Appendix 1: GRI content index in accordance

Appendix 2: GRI content index with reference

Glossary

Bibliography

Viisiosainen standardi:

1. GRI-raportoinnin tarkoitus ja järjestelmä
2. Avainkäsitteet
3. Raportointi in accordance -tavalla
4. Raportointiperaatteet
5. Muita suosituksia raportointiin

Liitteet:

- Liite 1: GRI Content Index in accordance
- Liite 2: GRI Content Index with reference
- Sanasto

GRI 2: General Disclosures

Consists Of:

Introduction

1. Purpose and system of GRI Standards
2. Key concepts
3. Reporting in accordance with the GRI Standards
4. Reporting principles
5. Additional recommendations for reporting

Appendix 1: GRI content index in accordance

Appendix 2: GRI content index with reference

Glossary

Bibliography

Viisiosainen standardi:

1. Organisaatio ja sen raportointikäytännöt
2. Toimenpiteet ja työntekijät
3. Hallinto
4. Strategia, toimintapolitiikat ja käytännöt
5. Sidosryhmät

Sanasto

GRI 3: Material Topics

Consists Of:

Introduction

1. Guidance to determine material topics

2. Disclosures on material topics

- Disclosure 3-1 Process to determine material topics
- Disclosure 3-2 List of material topics
- Disclosure 3-3 Management of material topics

Glossary

Bibliography

Kaksiosainen standardi:

1. Ohjeistus olennaisten asioiden määrittelyyn (olennaisuusanalyysiin)
2. Raportoitavat tiedot olennaisista aiheista:

3-1 Prosessi olennaisten asioiden määrittelyyn

3-2 Lista olennaisista aiheista

3-3 Olennaisten aiheiden johtamiskäytäntö

GRI Topic Standards

What is the content of a Topic Standard?

Consists of:

Introduction

1. Topic management disclosures
2. Topic disclosures

Glossary

Bibliography

Kaksiosainen standardi:

- 1) Aiheen hallinta/johtamiskäytäntö
- 2) Aiheen raportointisisältö
 - 101 Biodiversiteetti
 - 200-sarja: Hyvä hallintotapa
 - 300-sarja: Ympäristö
 - 400-sarja: Ihmiset ja sosiaalinen vastuu

Esimerkkejä raportoitavista aiheista GRI:n mukaisesti

Ympäristö

- Tuotannon materiaalit (paino, volyymi, kierrätetyt materiaalit, pakkausmateriaalit)
- Käytetty energia (sähkö, lämpö, uusiutuva energia)
- Päästöt (jos laskettu)
- Jäte (määrä ja jätteenkäsittely)

Sosiaalinen vastuu

- Henkilöstömäärä, vaihtuvuus
- Työhyvinvointi ja -turvallisuus (kuinka valvotaan, tapaturmien määrä, hyvinvoinnin edistäminen)
- Koulutus (koulutuksen määrä)
- Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus (johdon ja työntekijöiden sukupuolijakauma, palkkatasa-arvo)
- Tavarantoimittajien sosiaalinen vastuu (kuinka valvotaan, mitkä ovat kriteerit)

Hyvä hallintotapa

- Taloudelliset luvut (liikevaihto, -voitto)
- Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset yritykseen
- Epäsuorat taloudelliset vaikutukset (hankkeiden tukeminen)
- Verojalanjälki

Tyypillinen raportin sisällysluettelo

Raportoinnissa on tärkeää, että se on raportoivan yrityksen näköinen.

Vaikka raportti on muodollinen dokumentti, voidaan se kirjoittaa esimerkiksi me-muodossa.

Kun raportoidaan useampana vuotena, on tärkeää verrata suoriutumista edelliseen vuoteen sekä asettaa tavoitteita tulevalle vuodelle.

Raportti julkaistaan tyypillisesti pdf-tiedostona yrityksen verkkosivuilla.

Toimitusjohtajan katsaus

Kuvaus yrityksestä ja tuotteissa

- Liikevaihto, toimiala
- Sijainti

Vastuullisuuden toteutuminen yrityksessä

- Arvoketju
- Sidosryhmien osallistaminen

Ympäristö (E)

- Ympäristövaikutukset ja niiden välttäminen
- Hiilijalanjälki

Sosiaalinen vastuu (S)

- Henkilöstöluvut
- Sosiaalinen vastuu yrityksessä, työntekijät
- Sosiaalinen vastuu arvoketjussa, toimittajat ja kumppanit

Hyvä hallinto (G)

- Taloudelliset luvut, verot
- Riskienhallinta

Vastuullisuustavoitteet seuraavalle vuodelle

GRI-indeksi

Kuinka viestiä vastuullisuudesta?

Kukaan ei tiedä, ellet itse kerro – vastuullisuudesta kannattaa puhua

- Vaikka yritys olisi vasta alkutekijöissä vastuullisuustyössään, kannattaa tästä työstä kertoa avoimesti
 - Käytännön vastuullisuusteot ja tavoitteet
 - Arvot
- Ole rehellinen ja kerro, mikä on vastuullisuuden nykytila
 - Mitä mahdollisuuksia ja riskejä olet tunnistanut?
 - Kuinka olette osallistaneet sidosryhmiä?
 - Mitkä ovat vastuullisuusvaikutuksenne arvoketjuun?
- Rehellisyys tuo kilpailuetua
 - Avoimuus vastuullisuuden nykytilasta luo uskottavuutta työlle
 - Kukaan ei usko, mikäli vastuullisuustyössä ei ole kehitettävää
 - Epäkohdista on parempi kertoa ensin itse

Yritys ei ole koskaan vastuullisuudessa valmis. Siksi myös tulevaisuuden kehityskohteista ja tunnistetuista riskeistä kannattaa viestiä.

Tämä luo luotettavuutta, ei päinvastoin!

EU Green Claims, eli viherpesudirektiivi

- Euroopan komissio haluaa suojella kuluttajia harhaanjohtavilta ympäristöväitteiltä
 - Yritykset käyttävät erilaisia ympäristöväittämiä, jotka ovat epämääräisiä ja harhaanjohtavia
 - Kuluttajat eivät luota tuotteiden valmistajien vastuullisuusväittämiin
- Esimerkiksi termejä "ympäristöystävällinen", "ekologinen" ja "vihreä" ei saa käyttää, ellei taustalla ole painavaa faktaa (esim. tutkimus)

Yritys voi kertoa vastuullisuustyöstään ilman viherpesun vaaraa, puhumalla toimistaan avoimesti ja faktoihin perustuen.

Esim. tuotteen hiilijalanjälki kannattaa validoida kolmannella osapuolella.

Hyödyt vastuullisuusviestinnästä

Mainehyöty

Vastuullisuusviestintä voi auttaa yritystä rakentamaan positiivista mainetta ja brändiä vastuullisena toimijana. Kun yritys viestii avoimesti ja rehellisesti vastuullisuustoimistaan, se voi saavuttaa asiakkaiden, sijoittajien ja muiden sidosryhmien luottamuksen.

Asiakassuhteiden vahvistaminen

Vastuullisuusviestintä voi auttaa yritystä luomaan vahvempia suhteita asiakkaisiin. Tämä voi lisätä asiakkaiden sitoutumista yritykseen ja parantaa asiakastytyväisyyttä.

Lahjakkuuksien houkuttelu

Vastuullisuusviestintä voi auttaa yritystä houkuttelemaan lahjakkaita työntekijöitä, jotka jakavat yrityksen arvot ja haluavat työskennellä vastuullisessa organisaatiossa. Tämä voi auttaa yritystä rekrytoimaan parhaita osaajia ja parantaa työntekijöiden sitoutumista.

Parantaa sijoittajien luottamusta

Vastuullisuusviestintä voi auttaa yritystä houkuttelemaan sijoittajia, jotka arvostavat vastuullisuutta ja kestäväää kehitystä. Kun yritys viestii avoimesti vastuullisuustoimistaan, se voi lisätä sijoittajien luottamusta ja parantaa yrityksen rahoitusmahdollisuuksia.

Q&A kysymyksiä?

greenstep

Kiitos!

Hanna Kämäräinen, Sustainability Consultant
hanna.kamarainen@greenstep.fi